

BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

Kun literatura aldono

LEGOLIBRO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ

Oficiala organo de bohemaj Esperantistoj kaj de
CENTRA ASOCIO
BOHEMA UNIO ESPERANTISTA (B. U. E.)

Ni laboros por Esperanto.

Redaktoro: **Ed. Kühnl.**
PRAHA.

VI. 1912.

Presejo de Národní tiskárna a nakladatelství, společnost s r. o. en Praha.

BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

Kun literatura aldono

LEGOLIBRO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ

Oficiala organo de bohemaj Esperantistoj kaj de
CENTRA ASOCIO
BOHEMA UNIO ESPERANTISTA (B. U. E.)

Ni laboros por Esperanto.

CENTRA ASOCIO BOHEMA UNIO ESPERANTISTA.
— SÍDLO: PRAHA I. 342. KAVÁRNA „UNION". —
KANCELÁŘ A UČEBNA: II. VODIČKOVA ULICE 38.
REDAKCE REVUE: II. DITTRICHOVA ULICE 7.

Členové klubů sdružených v „Ústředním Svazu Bohema Unio Esperantista" a těch, které za jeho součinnosti se ustavují, dostávají tuto revui za roční předplatné K 2·50 prostředniotvím pp. jednatelů.

Roč. I.—V. pro členy B. U. E. po K 2·20.

Klub Esperantistů v Praze („U Donátů") dává členům tuto revui zdarma.

1912. **LEDEN — JANUARO** **VI. 1.**

Roční předplatné: 3 K. Ročník I.-V. po K 2·50. **Cena tohoto čísla s přílohou: 30 hal.**

Zaslali jste předplatné?

ČASOPIS ČESKÝCH ESPERANTISTŮ
BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

vychází 10krát ročně (kromě srpna a září). | eliras monate (krom aŭgusto kaj septembro).

Redaktor: **Ed. Kühnl.**

Předplatné (ročně **3 K** pro Rakousko, Fr. 3·75 pro cizinu), a vše týkající se časopisu, budiž zasláno pouze na adresu: „Časopis Českých Esperantistů“, Praha II.-2023, Dittrichova ul. 7. Redakce vyhražuje si právo upraviti články pro tisk. Netištěné rukopisy se vrátí, byla-li přiložena známka; pracem původním dána přednost. Abonpago, akceptata por almenaŭ unu jaro (**Fr. 3·75** = 1·50 Sm por fremdlando, 3 K por Aŭstrio), kaj ĉio, kio koncernas la gazeton, estu sendata laŭ adreso:

„Časopis Českých Esperantistů“ en Praha II. (**Bohemujo - Aŭstrio**). II.—2023. Dittrichova ul. 7.

Účet poštovní spořitelny 93.281.

* *

ČEŠTÍ ESPERANTISTÉ PŘEDPLÁCEJTE SVŮJ ORGÁN

Časopis Českých Esperantistů, *který vychází o 20 stranách s literární přílohou.* **Předplatné** *3 K (pro sdružené kluby K 2·50 při hromadné objednávce.)*

Bohema Revuo Esperantista aperados po 20 pĝ. kun literatura aldono.

N. B. **Sleva** *spolkům B. U. E. při hromadných objednávkách: Místo 3 K pouze K 2·50 (splatno měsíčně nebo předem na celý rok).*

OBSAH - ENHAVO: LITERATURA ALDONO: **BABIČKA-AVINETO** de Božena Němcová. (Pokr.). Trad. *Vl. Tobek.* Lord Mayor v Praze. — El la bohema vivo. — Z celého světa. — Por amuzo. Bibliografio. La blindiga esperantismo. — Kanto de Esperantistoj. — Pli multe da respondeca sento. — Esper. movado inter Bohemoj. — Korespondantoj. — Důležité. — (V č. 2. Jazykový rádce, Propagatorům a j.)

OBSAH — ENHAVO.

S LITERÁRNÍ PŘÍLOHOU „LEGOLIBRO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ“
1912. VI. Roč.

officielní orgán českých Esperantistů a ÚSTŘEDNÍHO SVAZU BOHEMA UNIO ESPERANTISTA (B. U. E.).

(měsíčník o **20** stranách) obsahuje vedle ofic. zpráv svazu české i esp. články o šíření se Esperanta v cizině i u nás, belletrii, bibliografii, esp. *Informační články o českém národě, jazykového rádce, přehledy časopisů, adresy dopisovatelů atd.*: v příloze vychází vzorný **překlad Babičky** (Bož. Němcová). Ročně **3 kor.** (Fr. 3·75).

Redaktor: Ed. Kühnl, Praha II. 2023. Dittrichova ul. 7.

Roč. I. (1907), II. (1908), III. (1909), IV. (1910), V. (1911) za sníž. cenu.

BIBLIOTEKO DE ČASOPIS ČESKÝCH ESPERANTISTŮ:

Č. 1. **Praha: Ilustrita gvidlibro por turistoj.** (44 obr. 63 str.) Cena 60 h. vypl. 25 Sd). Dr. Zamenhof: *„Kelkaj prove legitaj lokoj donas al mi plenan certecon, ke la libro estas tre bona kaj estos sendube tre utila.“* (Vyznamenáno I. cenou o V. kongresu).

Č. 2. **Deveno kaj historio de Esperanto.** Paroladoj de Dr. Zamenhof (32 str.). Cena 60 hal. vypl.

Č. 3. **Methoda Kühnlova: Úplná methodická učebnice Esperanta pro školy a samouky.** Mluvnice, čítanka, systematický slovník. Klíč Esperanta se slov. esp.-českým. III. vydání. Váz. K 2·40.

Č. 4. **Oficiala Jarlibro** de Centra Asocio Bohema Unio Esperantista, **adresaro** de bohemaj korespondantoj (pli frue Faukner-adresaro). Cena adresáře i se zápisným 40 hal. vypl.

Dosud vydávaný adresář Zamenhofův vyšel r. 1909 naposledy, neboť počet nových přátel Esperanta stoupá tou měrou, že není již možno podobnou publikaci světovou redigovati. Místo adresáře Zamenhofova budou vydávány nyní adresáře jednotlivých národních svazů: českou **oficielní** ročenku, obsahující adresy českých dopisovatelů, esper. časopisů a t. d. vydává Ústřední Svaz B. U. E., jemuž třeba všechny přihlášky zasílati.

Č. 5. **Sherlock Holmes en servo de la hispana trono.** (La unua satiro esperanta). Cena 75 hal. vypl.

Officielní zpráva o I. Kongresu Českých Esperantistů v Praze. S četnými illustracemi. (48 str.) Cena 1 Kor. vypl.

FUNDAMENTO DE ESPERANTO de Dr. L. L. Zamenhof. Do češtiny přel. Ed. Kühnl. (Gramatiko; Ekzercaro; Universala Vortaro esp.-bohema). 1 K. (Topič-Praha).

☛ **Podrobný slovník česko-esperantský jest v tisku.**

Praesidium
Rady a Magistrátu
kr. hl. města Prahy.

Č. j. 2939 praes. *V Praze, dne 22. září 1911.*

Sir Thomas Vezey Strong, Lord Mayor města Londýna, mne požádal, abych vyřídil jednomyslný a upřímný dík korporace města Londýna všem těm, kdož jakýmkoliv způsobem přispěli k nepochybnému a skvělému zdaru jeho návštěvy v Praze v měsíci září t. r.

Maje na paměti vzácnou ochotu, se kterou Jste hleděli usnadniti praesidiu rady městské přípravné práce jak před příjezdem vzácných našich hostí, tak i informováním jich pomocí pomocného jazyka Esperanto o tom, jaký ohlas památná jich návštěva vzbudila ve všech vrstvách obyvatelstva našeho města, pokládám za svoji povinnost sděliti především s Vámi projev díků našich milých hostí, k němuž dovoluji si připojiti stejně srdečné poděkování rady král. hlavního města Prahy na základě jejího usnesení ze dne 22. září t. r., jakož i vřelé uznání praesidia rady městské za tuto Vaši skvělou a ochotnou pomoc, jež jak známo, došla též uznání výmluvnými slovy Lord Mayora v Londýně při různých příležitostech.

S výrazem opravdové úcty a přáním všeho zdaru Vaším snahám, znamenám se Vám, slovutní pánové,

vždy zcela oddaný

Dr. Groš,
starosta kr. hl. města Prahy.

K NÁVŠTĚVĚ LORD MAYORA V PRAZE.

Listopadové číslo revue „The British Esperantist" jest věnováno průkopníku míru, příteli národů — bývalému londýnskému Lord Mayorovi Sir Vezey Strongovi. Jeho pamětihodné myšlenky, pronesené na pražské radnici, kterými zapsal se trvale v srdcích všech Čechů, rozlétly se po celém světě a dík informacím, které náš Ústřední Svaz Bohema Unio Esperantista v Praze zaslal do ciziny, upozorňují na národ náš ústy muže tak vynikajícího.

Ze zpráv o jeho cestě na pevnině, které uveřejňuje výše jmenovaná revue, čerpáme: „Ale poslední a největší čin, který v zájmu sbratření národů vykonal, byla nepochybně jeho officielní návštěva Rakouska a Čech. Krásná a duchaplná slova, která řekl v Praze, zajisté dlouho budou v paměti našich bratří Čechů. Stoupenci Esperanta budou rovněž pamětlivi slov díků, jež pronesl tam o Esperantu, které umožnilo mu vniknouti tak hluboko do intimních ideálů a snah českého národa."

Jeho pevná vůle dělati dobro, která byla mu vůdčí pohnutkou v roce jeho úřadování, připoutala jej také k Esperantu. Když před jeho návštěvou Prahy navštívil jej jeden z přátel se žádostí, aby vzpomenul Esperanta několika slovy ve své řeči, řekl: „Ano," a za několik okamžiků dodal: „Chci jim prokázati trochu dobra." Takový duch také ovládal řeč, kterou jako vůdce anglické deputace proslovil k pražské veřejnosti. Po svém návratu vyslovil se: „Můj hlavní dojem o Praze jest, že jest místem, kde moje návštěva může zanechati trochu dobra."

Na jiném místě píše „The Brit. Esp.":

Čeští Esperantisté, jsouce podnikavý a energický hlouček, psali nám do Londýna: „Váš Lord Mayor přijede do Prahy. Zasíláme mu esperantského průvodce tohoto města." Kniha včas zastihla Lord Mayora a byla mu předložena londýnskými Esperantisty. Musíme však upozorniti, že tento průvodce není obyčejným suchým seznamem ulic a domů. Byv napsán lidmi živě vlasteneckými, ale se širokým rozhledem mezinárodním a v tom pohostinném duchu, který charakterisuje Esperantisty, zvlášť dobře prospěl, aby utužil takový mezinárodní styk, o němž jest řeč. Pouze z informací získaných z této knížky a od svých přátel Esperantistů, Lord Mayor zvěděl, že v dějinách Čech jest mnoho pro něho zajímavého, v horoucích snahách a tužbách českého národa za politickou a náboženskou volnost — a pronesl pak v Praze takové dvě řeči, jaké — jak praví české časopisy — nikdy před tím nebyly cizincem adresovány českému národu a „které budou historií." V Praze navrhl Mezinárodní sjezd městských rad, naléhavě doporučuje, aby toto město a Londýn spojily ruce ke společné práci. Zvláštní právo těšiti se z úspěchu této nejúspěšnější návštěvy mají přátelé Esperanta, protože tak intimní a specielní vzájemná znalost a sympatie mezi Prahou a Londýnem, která úspěch ten umožnila, byla získána Esperantem. A doufáme, že Praha i Londýn nyní se vysnaží, aby v dalším rozvoji myšlenky municipálních kongresů Esperanto hrálo vždy důležitější a důstojnější úlohu.

Že návštěva Lord Mayora nezůstala bez ohlasu a že i čeští Esperantisté jsou zapsáni trvale v jeho paměti, svědčí následující dopis:

5th January, 1912.

Sinjoro Ed. Kühnl.

My dear Sir.

I thank you sincerely for your kind greetings and heartily wish to you and to all Bohemian Esperantists a very Happy and Prosperous New Year. I never forget my visit to Prague and the warm greeting of the Esperantists there. Your very sincerely,

T. Vezey Strong.

(Překlad:) Milý pane, děkuji Vám upřímně za Vaše laskavé pozdravy a srdečně přeji Vám a všem českým Esperantistům velmi šťastný a úspěšný Nový Rok. Nikdy nezapomenu své návštěvy v Praze a vřelého pozdravení tamnějších Esperantistů.

EL LA BOHEMA VIVO.

*La Justeco ordonas al ni uzi la scion de **Esperanto** por atentigi la mondon pri faktoj, kiuj nepre devas tuŝi ĉiun esperantisme sentantan homon. **Ni komprenas** la internan **ideon** de Lumaneco, **kiu tiel intime** limtuŝas esperantismon, en tiu senco, ke ni **konsideras** nia devo, per ĉiuj rimedoj informi pri maljustaĵo, serĉi helpon kaj malfermi nian koron plenan de indigno pro barbarismo ĉiutaĝe pli **sufokige nin premanta,** sed neniel ni vidas en esperantistiĝo jugon, kies surpreno **malpermesus** tuŝi eĉ de malproksime demandojn rilatajn al la nacieco **kaj** kiu devigus ĉiun sole laŭdi, admiri, pri maljustaĵoj **silenti** kaj blindiĝite oratori pri la sendube bela revo: la frateco de popoloj. **Estas** ja nepre necese akcepti la vivon tia, kia ĝi estas, kaj ne enfermi sin en ian abstraktan rondon, en kiu estus nia devo ekscii absolute nenion pri la realeco kaj neniam aŭdi aŭ paroli pri tio, kio estas nekonforma al la Lumaneco Se iu sentas doloron, ne miru, ke li krias, ke li vokas helpon aŭ kompaton; ni, sciante **Esperanton** — la ĉie aŭdeblan lingvon — ni vokas en **Esperanto,** intencante veki intereson pri la justaj pretendoj de nia nacio.*

Tiu ĉi artikolo, verkita de tre kompetenta samideano el Wien, estas la unua el serio, kiun ni daŭrigos publikigadi en nia revuo pri aktualaj demandoj rilate la boheman nacion. Ĉio estas sekaj, puraj faktoj nerefuteblaj kaj eblaj sole en nia duonpatrujo — la poliglota Aŭstrio.

La bohema nacio devas de longa tempo batali por siaj politikaj, ekonomiaj kaj kulturaj rajtoj. Eĉ en ĝia propra, depratempa patrujo oni ne mezuras al ĝi per justa mezurilo, sekve ne estas mirinde, ke en regionoj, kie la bohema loĝantaro estas en minorito, t. e. en la apudlimaj regionoj de la reĝolando Bohemujo kaj en la landoj aŭstriaj, precipe en la rezidenca ĉefurbo de monarĥio mem (Wien), estas la vivo de tiuj ĉi bohemaj minoritoj vivo de veraj martiroj prokulturaj. Sole pro tio, ĉar ili amas sian gepatran lingvon boheman, ĉar ili ne volas denaciiĝi, germaniĝi, ili devas suferi tiom da senrajto kaj maljustaĵo. Se netolerebla estas la vivo de bohemaj minoritoj en la landoj de la bohema krono (reĝolando Bohemujo, markgraflando Moravio kaj duklando Silezio), kie tamen almenaŭ de tempo al tempo estas eble per insistaj apelacioj atingi protekton de la superaj instancoj kaj plenumon de la fundamentaj ŝtataj leĝoj, tiom pli kruela kaj senesperiga estas la situacio

de Bohemoj. kies sorto estas loĝi en la rezidenca ĉefurbo de la monarĥio — en Wien, kie en furioza malamo staras kontraŭ ili ĉio, ĉiuj faktoroj, havantaj en la manoj forton kaj potencon.

Persekutado de ĉio, kio portas la boheman karakteron, estas tie senfina, senlima, la projektoj pri nia ekstermo estas elpensataj vere kun diabla krueleco. — La plej rabiaj atakoj estas entreprenataj kontraŭ la kulturaj institucioj bohemaj kaj kontraŭ la bohemaj lernejoj, kompreneble, unualoke.

Laŭ la ŝtata fundamenda leĝo estas difinita la devo de la komunumoj fondadi kaj plene administradi lernejojn por la enloĝantoj de tiu aŭ alia nacieco, se estas da infanoj, maturaĝaj por vizitadi la lernejon, leĝe fiksita nombro. (Same fiksas la leĝo, ke la aŭtonomiaj oficoj havas la devon rilati kun la anoj de minorito alinacia en ilia lingvo, se da ili loĝas en la koncerna regiono almenaŭ dudek procentoj.)

La duonmiliona branĉo de kulture matura bohema nacio estas en la Malsupra Aŭstrio proklamita senrajta eĉ de la plej altaj instancoj imperiaj!! — Kaj kial? Por malebligi al Bohemoj la akiron de la plej ĉefa kondiĉo por kultura progresado — de nacilingvaj lernejoj. Ne sole, ke la ŝtato ne fondas kaj ne zorgas per sia administrado pri la bohemaj lernejoj, sed eĉ tiuj, kiujn Bohemoj mem por siaj infanoj per la oferdonacita mono fondis kaj subtenas, estas por reprezentantoj de la germana komunumo Wien dorno en la okuloj. Sub diversaj bagatelaj pretekstoj ĉiuokaze malhelpas la senbride ŝovinista magistrato sukcesan instruadon en ili, ja en la lasta tempo la urbestro mem de sia propra iniciativo kaj kontraŭ la decido de la supera ofico (la landestro) ordonis fermi bohemajn lernejojn en tri urbaj distriktoj. Malgraŭ rekta ordono de la landestro nuligi la kontraŭleĝan decidon de la urbestro, estas la lernejoj ĝis hodiaŭ fermitaj. Evidente, kontraŭ la potenco de furioza magistrato eĉ la leĝoj kaj la ŝtata aŭtoritato estas senpovaj.

Kaj tamen ne sole Wien, sed la tuta Malsupra Aŭstrio estas ĝisfunde trapenetrita de la bohema elemento! En Wien mem loĝas da Bohemoj 3—400.000 (laŭ la „oficiala“ falsita statistiko 120.000). Precipe laŭlonge de la limoj hungara, moravia kaj bohema estas amaso da vilaĝoj kaj urbetoj kun la aŭtoĥtona slava loĝantaro, ja estas ĉi tie eĉ kelke da lokoj kun loĝantaro tute senmiksa, de la germana lingva influo ankoraŭ neniom difektita kaj eĉ ĉi tiuj aŭtoĥtonaj loĝantoj estas sur la teritorio de pragepatroj heredita proskripciuloj sen eĉ iometo da rajto. Jen fenomeno en la koro de Eŭropo je fino de la XX. jarcento vere malĝojiga, sed bedaŭrinde garantie vera!!

La germanaj „kulturpioniroj" ne toleras eĉ „por savi la germanan karakteron de Malsupra Aŭstrio kaj precipe de Wien", ke ni instruu niajn infanojn por nia mono en la gepatra lingvo. Nur blinda genta malamo povas sekvigi tian barbarajon, kia estas la supre aludita sigelfermo de bohemaj lernejoj ordonita de la magistrato en Wien. Tiu ago metas la regantajn organojn aŭstriajn antaŭ la tuta civilizita mondo en tre strangan lumon, per ĝi estas plej klare dokumentita la fanfarona kurfamo pri la „radianta germana kulturo", kiun ili ŝatas pri si vastigadi.

Ĉi nepre devas kaŭzi naŭzon ĉe ĉiu progresema kaj liberala homo, ĝis kiam la Herodotoj de tiu ĉi nacio tiom bestece mortigados la infanojn negermanajn, el kiuj 95% estas slavaj.

Por ni, Bohemoj, sekve restas nur la vojo de memhelpo kaj tiukaŭze ni devas je honto de la klerecofama Aŭstria monarĥio almozpetadi por ke ni povu subtenadi mem niajn lernejojn en nacie miksitaj regionoj, kiujn subteni estas ja devo de la ŝtato.

Kaj kiel fartas la germanaj minoritoj en la dulingvaj urboj kaj mem en la bohema ĉefurbo Praha, kie la Germanoj reprezentas minoriton apenaŭ 7%? Por iliaj infanoj estas de la bohema magistrato konstruataj palacoj, en kiuj ili ricevas edukon nacilingvan sen la plej malgranda limigo de sia rajto. Eĉ ne unu Germano loĝanta en Praha estas devigata sendadi siajn infanojn en boheman lernejon kaj infano de Germano povas sin senti en lernejo, administrata de bohema urbestraro, same kiel hejme kaj maturiĝas sen bezono denaciiĝi, ja eĉ sen bezono ellerni la lingvon de la tuta loĝantaro. En Wien — sub la muroj de la imperiestra kastelo — devas la gepatroj, dependaj de germana labordonanto, cedi antaŭ la kondiĉo: ĉu sendadi siajn infanojn en la germanan lernejon — „lasi ilin asimiliĝi" t. e. denaciigi, germanigi ilin, ĉu perdi la laborenspezon kaj esti elmetitaj al la sorto de senhejmuloj, al kiuj oni rifuzas eĉ loĝejon — kiel atestas la multnombre pruveblaj faktoj ne ĉesantaj. Danke tiun ĉi barbarismon perdas la bohema nacio en Wien pli multe da animoj ol kiu ajn alia nacio per emigracio.

Z CELÉHO SVĚTA.

K návrhu mnohých přátel esperantské literatury byl ustaven **mezinárodní svaz esp. spisovatelů** za účelem vzájemného seznámení jakož i výměny rad a pokynů v otázkách jazykových; svaz má poskytnouti překladatelům příležitost, aby mohli svá díla předložiti k posouzení a chce podporovati vydání cenných prací esperantských. Orgánem svazu jest „Oficiala Gazeto Esp." Adresa: Dresden, Nicolaistr. 18 (roční přísp. K 1·20, zápisné K 2·40).

Na schůzi „**Mezinárod. vědeckého svazu esp.**“ byl přijat návrh na vydávání vědecké revue v Esperantu. Redakční přípravný výbor přijímá přihlášky těch, kteří chtějí státi se jejími odběrateli, neboť jest třeba alespoň 600 přihlášek, aby bylo zajištěno uskutečnění tohoto podniku. Redakční výbor, sestávající z předních osob vědeckého světa, bude ve svých pracech podporován dopisovateli všech národů. Obsah revue bude rozdělen na tři díly: část první bude obsahovati vědecké a technické články psané slohem snadno přístupným nejširšímu čtenářstvu: druhá část bude věnována výhradně novinkám ze světa vědeckého a část třetí bude věstníkem vědecké a technické komise. — Přihlášky za předplatitele zašlete na adresu: Rollet de L'Isle, ĉefinĝ. de la Franca Maristaro, Paris. 35. rue du Sommerard. (Předplatné 3 Sm — K 7·20 budiž zasláno po obdržení 1. čísla.)

Sjezd haličských Esperantistů byl zahájen dne 4. listopadu ve Lvově otevřením esp. výstavy v místnostech technol. ústavu, která trvala do 20 listopadu. V předvečer sjezdu pořádán esperantský večer s přednáškou „O významu našich kongresů“, s deklamacemi a jednoaktovkou „Ronkado laŭ ordono“. Kongresní schůze zahájené Gierzuszkiewiczem a řízené Dr. Godlowskim a dp. Szurkem věnovány byly jednání o podrobnostech týkajících se připravovaného VIII. světového kongresu v Krakově, kde bude předvedeno v esp. překladu A. Grabowskiho drama „Mazepa“, mistrovské dílo Slowackiho. Rovněž polská opera „Halka“ v překladu Grabowskiho má býti provedena před esp světem. Oba překlady byly právě vydány firmou Hachette & Cie v Paříži. Biskup Bandurski ochotně slíbil sloužiti mši pro katolické účastníky sjezdu a prosloviti kázání v Esperantu. Byl dán podnět k založení ligy polských Esperantistů, k jejímuž definitivnímu ustavení zvolen zvláštní výbor.

I. kongres Esperantistů v Australii byl zahájen v listopadu 1911 v městě Adelaide za účasti náměstka králova, starosty města, ministra vyučování, professorů universit a vynikajících osobností státních, církevních a politických. Všichni hodnostáři, uznávajíce obrovský význam Esperanta, vyslovili mu své sympatie a přislíbili podporovati všestranně propagační snahy našich přátel. Hlavními body sjezdového programu bylo soustředění sil jednotlivých pracovníků ve svazu „Aŭstralia Esperanto-Asocio“, založení časopisu, ustavení zkušebního výboru a ústředního informačního sboru. Všichni účastníci kongresu vyslovili jednomyslný souhlas s dosavadním směrem propagandy a přirozeného rozvoje našeho jazyka, které jsou stanoveny Fundamentem. Četné obsažné zprávy v místních časopisech získaly Esperantu pozornost celého kontinentu.

Esperanto v Persii. Ústř. kancelář persko-amerického svazu pro výchovu ve Washingtoně oznamuje, že v Persii bylo zahájeno vyučování Esperantu v různých školách, jimž jmenovaná kancelář zasílá potřebné učebné pomůcky. Známé náboženské bahajské hnutí stane se nepochybně vhodnou půdou k šíření Esperanta, které jest doporučováno i mistrem celého hnutí Abdulem Bahou.

Každoroční **udílení odměn** věnovaných **pařížským klubem** esper. bylo tentokráte spojeno s okázalou slavností. V neděli, dne 12. list. 1911 shromáždili se ve slavnostním amfitheatru Sorbonny zástupci esp. Klubu gen. Sebert, známý aviatik Ernest Archdeacon, ing. Rollet de l' Isle, red. „Revuo“ prof C. Bourlet, bar. F. de

Menil, sekr. „Centra Oficejo“ G. Chavet, prof R Bricard a j.; schůzi předsedal A. Loreau, člen správní rady Národní Banky Francouzské. Rovněž dva národní významné spolky získané naší myšlence, byly zastoupeny svými jednateli. Po přednášce C. Bourleta o činnosti klubu za poslední rok byly rozdány 24 žákům vyššího i nižšího kursu cenné odměny. — Schůze byla zakončena koncertem. Mnohé pařížské časopisy měly opět příležitost zmíniti se o Esperantu. „Excelsior“ přinesl vedle dlouhého článku i fotografii předsednictva.

II. Kongres Universala Esperanto-Asocio konal se v Antverpách 1911 po skončení kongresu světového. Ze zpráv funkcionářů jest vidno, že tento světový svaz soustředil během tří let svého trvání velikou část činného světa esperantského a ukázal se vhodným pro potřeby mezinárodních styků. Ve čtyřech pracovních schůzích bylo podáno 19 zpráv, z nichž vyjímáme: Do konce r. 1910 bylo zapsáno 7500 členů, mezi nimi 1050 delegátů a 722 konsulů. Dopisů došlo a bylo odesláno na 25.000. Během roku vydalo 61 měst své průvodce (Gvidfolioj), které byly kanceláři U. E. A. zaslány k disposici. Byl přijat návrh, aby byly založeny zvláštní odbory U. E. A. vedle stávajících (odbor ženský, pro mládež a dělnický): obchodní, pro výměnu známek, pohledních lístků a j., sportovní, turistický; věstníky těchto odborů budou vycházeti jako přílohy časopisu „Esperanto“. Adr. red. Genève, 10. rue de la Bourse. Členské přihlášky přijímá Ed. Kühnl v Praze II. Dittrichova ul. 7. — (Roční členský příspěvek K 1·30). Členům jest zdarma zasílána ročenka se seznamem všech delegátů

POR AMUZO.

Societa ludo.

La lernantoj ŝatos sendube ĉiam iom da amuzo: la konataj ludoj por societoj estas taŭga temo por enkonduki la konversacion. Inter la multnombraj ludoj ni citu la sekvantan, ĉe kiu oni demandas per simplaj frazoj: Unu lernanto skribu sur paperfolion (kaŝotan) nomon de iu objekto, besto k. s. La ceteraj l a ŭ v i c e demandu pri ĝia celo, formo, prezo, koloro, kvalito, restadejo, moroj k. t. p. Ekz. la skribinto elektis la vorton „rano“.

La unua demandas: Ĉu vi skribis nomon de objekto, kiun mi kunportas? Respondo: Ne. Demando: Ĉu ĝi vivas? R. Jes, ĝi vivas. D. Kie ĝi loĝas? Ĉu en la urboj? R. Ne. D. Ĉu vi skribis nomon de besto. R. Jes. D. Ĉu la besto estas granda? R. Pli granda ol muŝo kaj malpli granda ol hipopotamo. D. Ĉu ĝi havas felon? R. Ne. D. Ĉu orelojn? R. Ne. D. Ĉu ĝi estas kvarpieda? R. Jes. D. Ĉu ĝi flugas? R. Ne D. Sekve ĝi ne estas vesperto? R. Nepre ne. D. Ĉu ĝi kuras aŭ rampas? R. Ĝi nek kuras nek rampas. D. Ĉu ĝi do naĝas en la akvo? R. Jes, iam. D. Sekve, ĉar ĝi havas kvar piedojn kaj nek kuras nek rampas, ĝi povas esti sole amfibio. Ĉu ĝi havas voston? R. Ne, ĝi ne havas voston. D. Nu, tiam ĝi ne povas esti salamandro sed certe ĝi estas rano. R. Jes, jen la nomo.

Malbona manuskripto.

Foje skribis la sekretario de iu klubo al eminenta profesoro, petante, ke li faru paroladon antaŭ la membroj de la klubo. La ricevita respondo estis tiel malbonege skribita, ke nek la sekretario, nek la prezidanto, nek iu alia povis ĝin legi aŭ almenaŭ sciiĝi, ĉu la respondo estas jes aŭ ne. La elpensema sekretario skribis do refoje al la eminentulo: „Sinjoro profesoro. Bedaŭrinde ni ne scias el via afabla letero, ĉu vi povas aŭ ne povas fari paroladon. Sekve ni petas, ke vi respondu nian leteron laŭ jena maniero: se vi povas veni, desegnu rondon, se vi ne povas veni — krucon." La „respondo" estis ricevita kaj oni ne povis decidi, ĉu ĝi estas rondo aŭ kruco. (*Laŭ British Esp.*)

BIBLIOGRAFIO.

El la granda vico da verkoj, per kiuj riĉiĝis en la lastaj monatoj nia literaturo, ni citu en tiu ĉi numero la plej legindajn:

Ĉe Hachette & Cie, Paris, Bd. St. Germain 79.

La Biblio - Libro unua: ***Genezo.*** El la originalo tradukis Dr. L. L. Zamenhof (15 × 20, 120 pĝ.). Prezo 2 K. — La Biblio - Libro dua: ***Eliro.*** El la originalo tradukis Dr. L. L. Zamenhof (15 × 20, 99 pĝ). Prezo 2 K. — Juljusz Słowacki: ***Mazepa,*** tragedio en kvin aktoj; el la lingvo pola tradukis Antoni Grabowski (15 × 20, 90 pĝ.). Prezo 2 K. W. Wolski: ***Halka,*** opero en kvar aktoj, muziko de S. Moniuszko: el la lingvo pola esperantigis Antoni Grabowski (15 × 20, 38 pĝ.). Prezo 1 K. (Ambaŭ verkoj de tiu ĉi eminenta samideano estos prezentitaj ĉe la 8. Kongreso nunjare en Kraków).

Ĉe Presa Esper. Societo, Paris, 33. rue Lacépède.

H. de Balzac: ***La vendetta,*** novela; el la franca lingvo trad. Marcel Merckens (14 × 18, 120 pĝ.). Prezo K 1·25. — N. V. Gogol: ***Portreto.*** rakonto; trad. el la rusa lingvo Dr Andreo Fišer (14 × 18, 85 pĝ.). Prezo K 1·25.

Ĉe Jan Günther, Varsovio:

Antaŭen kun kredo. Literatura jarlibro de „Pola Esperantisto" por la jaro 1911 (13 × 19, 203 pĝ.). Prezo K 2·40. - Kolekto da 11 nelongaj, belstilaj noveloj kaj fragmentoj, tradukitaj el la pola lingvo de spertaj verkistoj. Artikoloj: Historiozofio de lingvo internacia, kaj Al Mokantoj estas originale verkitaj.

Ĉe British Esperanto Association, London W. C.

H. A. Luyken: ***Paulo Debenham,*** romano originale verkita en Esperanto (12 × 18, 227 pĝ.). Prezo K 2·40. Tiun ĉi interesan libron ni priparolos pli detale en la sekvonta numero.

Které knihy zakoupíme do své esperantské knihovny? Viz výbor z literatury na 3. str. obálky II. vyd. českého „Klíče" Esperanta.

LA BLINDIGA ESPERANTISMO.

La estraro de **Internacia Asocio de Instruistoj** sciigas, ke nur tiuj personoj, kiuj pagis sian kotizajon por la jaro 1912 al la nuna kasisto s-o J. Jakobs, (Boomsche Steenweg, 444. Antwerpen, Belgujo) estas membroj de tiu asocio kaj rajtas ricevi senpage ĝian oficialan organon „Int. Pedagogia Revuo". Ĉio, kion oni sendis kaj ankoraŭ sendos, ĉu mono, ĉu artikoloj, aŭ libroj al la antaŭa kasisto, s-o Th. Čejka en Bystřice-Hostýn (Moravio) estas perdita por I. A. I. kaj Internacia Pedagogia Revuo, ĉar li volas absolute nenion transdoni al s-o J. Jacobs kaj eĉ ne konsideras necese respondi al la diversaj oficialaj petoj senditaj de I. A. I. Tia agmaniero estas tute nekomprenebla de ĉiuj, kiuj konas s-on Čejka. La estraro de I. A. I. esperas, ke pro tio oni ne malkonfidos nian asocion kaj ke oni klopodos kun ĝi ankoraŭ pli forte por kontraŭbatali tiun malhelpantan agon I. A. I. esperas certe ricevi la refojan aliĝon de la antaŭaj membroj kaj de multaj aliaj gekolegoj. Ordinaraj membroj pagas ĉiujare 1 Sm. (K 2·40); propagandaj 4 Sm., donacuIoj 10 Sm. I. A. I. akceptas dankeme ĉiujn donacojn. kiuj helpas ĝian agadon. (N. B. La estraro de I. A. I. insiste petas la tutmondan jurnalaron represi tiun ĉi sciigon.)

— — Kion ni, havinte spertojn, jam antaŭ kelke da jaroj konstatis kaj antaŭdiris, tio hodiaŭ plenumiĝas: la esperantismo, ĝis nun apogilo por ĉiu ajn, kiu serĉis eniron en niajn esperantistajn societojn, cedas al la kruda vivregularo kaj komencas vidi sin devigata distingi oficiale la homojn laŭ ilia interna valoro Estas ja tre nature, ke la idealeca publiko esperantista rekte instigis praktikan entrepreniston kaj aferiston, ke li profituzu tiun ĉi tolereman karakteron esperantisman por siaj famo kaj intereso. – Ne estas merito starigi novan esperantan entreprenon, fondi novan klubon, promesi eldonadon de nova gazeto, malhelpi unu esperantistan entreprenon por povi valorigi sian, eble eĉ multe malpli taŭgan laboron k. t. p. Absolute ne! Merita ni nomas sole tian agadon, kiu, ekfunkciigante ion, garantias kaj laŭbezone subtenas ĝian vivon per ĉiuj fortoj kaj rimedoj. „Redaktoro", kiu, fondante novan gazeton, fidas sole je sufiĉa enspezo de la abonoj, de kiuj sole dependos la vivo de lia entrepreno kaj kiu estas decidita tuj ĉesigi ĝian eldonadon en okazo de malprofito, alportas al nia afero pli grandan malprofiton ol tiu, kiun neniam ekokupis la ambicio „servi la esperantan movadon". Verkisto, kiu eldonadas lernolibrojn, kopiante ilin el iu fremda lingvo (eĉ ne citante la fonton) kaj kiu por ilia titolo ne hontas transpreni titolon de verko aprobita kiel pli rekomendinda, kulpiĝas ne sole kontraŭ la aŭtora rajto, sed tiu ankaŭ forte malakceliĝas nian movadon, malhelpante al pli bonaj verkoj eniron inter la publikon.

Tiel aspektas la agadmaniero de la malaprobe taksita „martiro poresperanta" rigardata de proksime.

Sed ni havas ankoraŭ pli doloran sperton: ĝi rilatas la historion de la bohema eldono de niaj „ŝlosiloj" de Ĉefeĉ. S-o Čejka, kiu eksciis, ke la manuskripto estis ĉe la okazo de la kongreso en Genève prespreta, antaŭvidante en tiu ĉi ideale praktika propagandilo danĝeron por sia preparata broŝureto (kiun li laŭvorte kopiis el la franca „ruĝa broŝuro") decidiĝis haltigi almenaŭ

se ne estis eble malebligi la aperon de la bohema ŝlosilo. Sub pretekste, ke li mem estas kapabla servi tuj al la eldonisto per sia manuskripto por ŝlosilo, li sukcesis haltigi la eldonon por preskaŭ unu jaro: kiam fine post multaj urĝpetoj li sendis ian presaĵon (tute ne uzeblan!) al la eldonisto en London. tiu ĉi trovis, ke li fariĝis ofero de sperta aferisto kies „propagandan“ penadon direktas sole zorgo pri la poŝo. Nur nun estis la unue aludita, antaŭ longe preparita manuskripto uzita! La celo estis de li atingita — intertempe vastiĝis la dudekheleraj, por Bohemoj ne plej taŭgaj, kopiitaj „ruĝaj broŝuroj“ Petit Manuel — Malá učebnice. Kaj kiam fine aperis la bohema „Čefeč“, tiam li konsideris „plej utila por la propagando“ laŭlitere kopii la tekston de la ŝlosilo kaj eldoni ĝin sur unu folio. „Lia“ — t. e. de Hachette bohema broŝureto servis post kelka tempo refoje al simila celo: kiam aperis la „Plena metoda lernolibro“ verkita de Kühnl, li anstataŭis la kovrilon de „sia“ broŝuro per nova, surportanta titolon: „Plena metoda lernolibro“. Ni eĉ ne perdas la vortojn pri lia pli granda lernolibro, kiu estas laŭvorta transskribo de la Zamenhofa Fundamento.

Juĝante laŭ la supra proklamo de I. A. I., ni vidas, ke similan komedion ludis nia eminentulo ankaŭ kun tiu ĉi internacia korporacio, proponinte al ĝi sian laboron (ne estinte petata) kaj eldoninte sume dum la tri jaroj tri numerojn de „monata organo“. Ĉu iu asertos, ke li helpis nian aferon inter la internacia instruistaro per tia konduto? Cetere li estas jam sperta en tiaj aferoj! Ankoraŭ de la jaro 1905, kiam li subite ĉesis eldonadi sian esp. gazeton por Bohemoj en mezo de la jaro. li ŝuldas al la abonintoj la lastajn tri numerojn, kvankam li estis ricevinta eĉ monsubtenon de la Esp. Klubo en Praha. La klubo, kiu vidis, ke sukcesa propagando dependas unuavice de la ekzisto de organo, ekdecidis post malapero de lia gazeto fondi novan organon en Bohemujo. Tuj, kiam tion eksciis s-o Čejka, li repromesis la pluan eldonadon kaj atingis eĉ tion, ke oni subskripciis por lia entrepreno sufiĉe grandan sumon. Malgraŭ ĉio tamen li dum la tuta sekvanta jaro nenion eldonis kaj la urĝleterojn el Praha eĉ ne respondis. Tio estas la kaŭzo, kial la traktadoj kun li estis interrompitaj kaj kial „Časopis Českých Esperantistů“ fondiĝis en la jaro 1907. (Sekve post paŭzo de 15 monatoj.) Ni ne citus la historion — sed ni vidas, ke ĝi ripetiĝis rilate la „Pedagogian Revuon“. En ambaŭ okazoj estas lia celo klarvidebla: garantii al si por entreprenoj, kiuj hodiaŭ ne estas ankoraŭ profitodonaj, liberan vojon por tiu tempo, kiam ili povos alporti financan rekompencon. Tiel agas Esperantisto praktika, sperta aferisto: la adorantoj de esperantismo, vidantaj en ĉiu Esperantisto amikon samidean kaj samidealan, senvoĉe toleras fariĝi liaj tondotaj ŝafidoj! — Plene estis interrompitaj la rilatoj inter la Esper. Klubo en Praha kaj s-o Čejka, kiam ĉi tiu (ĝia honora membro) estis eksigita el la Klubo. (En neniu bohema klubo esp. li iam estis membro!!) Tio okazis pro lia fidemo al anonimaj, kalumniaj leteroj, kiujn li estis ricevanta de siaj konfidenciuloj — membroj de la klubo (kiuj, kompreneble, ne plu estis longe tolerataj en la klubo); — estas fakto bedaŭrinda, ke progresema instruisto skribe sin esprimis pri anonimaj leteroj, ke li konservos ilin, por ke ili foje atestu la veron.

Pli ol unu fojon havis B. U. E. okazon. esti senindulge kritikata precipe el la vicoj de samideanoj-instruistoj pro la forlokigo

de tiu ĉi „oferema propagandisto". Ili serĉis en tiu ĉi ago ofendon de la tuta bohema instruistaro. Ĉu la samaj sinjoroj ankaŭ hodiaŭ indigniĝos kontraŭ J. A. J., aŭ ĉu ili tamen trovos, ke unu individuo kaj ĝia konduto — ĝi apartenu al kiu ajn nacio, al kiu ajn societa klaso — ne estas pro siaj kondamnindaj faroj imuna kontraŭ justa kaj laŭmerita malŝato?

Sur ĉi tiu karaktero unuavice bazas la „kontraŭpezo" de Centra Asocio Bohema Unio Esperantista, fondita de la membroj, eksigitaj tiame el la Esp. Klubo en Praha. Pro la sola ignorado de tiu ĉi „tiom meritoplena eminentulo" suferis B. U. E. kelkafoje riproĉojn ja eĉ atakojn de „esperantismistoj". Sole la blindiga interna ideo de esperantismo devigis nin ĝis nun silenti pri tiuj ĉi niaj iom internaj aferoj, ĉar nur tre malmultaj estus kredintaj voĉon de sampatrujano kaj oni suspektus nin pro kalumniemo. Ni mem estis jam sanigitaj el t i a esperantismo antaŭ longa tempo kaj la ĉefan meriton pri tio havas „la martiro por Esperanto, la eminenta, meritoplena propagandisto" s-o Cejka.

Ni preferus ankaŭ nun silenti pri tiuj ĉi aferoj, sed ni vidas, ke ili fariĝas tiom gravaj, ke estus rekta peko kontraŭ la vera interna ideo de Esperanto, se la Esperantistoj fermadus propravole siajn okulojn antaŭ tiaj faktoj kondamnindaj. Danke tiajn ĉi karakterojn, kiuj komprenehle ĉie, en ĉiu nacio aperas, kiujn eĉ la esperantismo ne estas kapabla forigi, oni skribis fremdlande en la lasta tempo pri niaj bohemaj aferoj kun tia mentora aplombo, kiel vidiĝas en „Germ. Esp." kaj „Le Monde Esp." Estas nepre necese vidi en esperantismo ion tute novan kaj ni estas feliĉaj, ke ni la unuaj atentigas pri tio.

KANTO DE ESPERANTISTOJ.

Por solena memorigo de Esperantista Klubo en Praha, fondita la 9. XII. 1902.

Melodio: Hej Slované!

1. *Ho, vi fratoj, kunvenante fortojn ekzamenu,*
pacience novajn provojn ni tuj entreprenu.
Veku, veku! Verda stelo supren jam leviĝas,
[por la grava sankta celo, jam homar' vekiĝas].

2. *Rememoru, niaj fratoj, kiom da laboro*
nia Majstro oferdonis per amanta koro,
pro la amo al homaro kaj por Esperanto!
[Vivu nia kara Majstro, vivu Mondsavanto!]

3. *Regu amo, ne la glavo sangon soifanta!*
Kompreniĝo kaj la paco regu Esperanta!
Unu lingvo, ama leĝo, unu mondnacio,
[en konsento regu ĉiam kiel unu Dio!]

Em. Batěk, Říčany.

PLI MULTE DA RESPONDECA SENTO!

— — Ni ne povas silenti kaj lasi sen respondo tiun ofendan manieron, per kiu la redakcio de „Germana Esperantisto" sin opinias esti rajtigita antaŭ la tutmonda publiko akuzi la bohemajn Esperantistojn pri grava kulpo, kiu neniam estus pardonebla.

En sia 11. n-o skribas „G. E.“, ke la II. Konferenco en Praha sekvigis verŝajne pro la tumultaj scenoj la subitan morton de nia amiko prof. Dr. Lederer. Ni atentigas pri la proklamo de s-o Dr. Bischitzky, lia persona amiko kaj kuracisto, kiu mem trovas bezona per la sekvantaj vortoj instrui la publikon pri tio. kio estas vero kaj ne „espereble nur nepruvita famo“.

Sinjoro Dr. Bischitzky proklamas: La aludo de Germana Esperantisto en la artikolo „Iom pli da respondeca sento“ (11 n-o 1911 pĝ. 222.) kvazaŭ „la bedaŭrinda morto de s-o Prof. Dr. Lederer estus sekvo de partopreno en ekscitanta prepara kunveno por la konferenco“ estas tute senbaza, ĉar mi, kiel lia persona kuracisto konstatas, ke la morto estis sekvigita de subita korhalto pro kronika kormalsano.

Sub „respondeca sento“ ĉiu, eĉ la redakcio de „G. E.“ nepre komprenu la devon, raporti sole pri aferoj, pri kiuj oni estas detale informita kaj kiuj estas faktoj pruvitaj, kaj ne ĵeti en la mondon iun el la vento kaptitan sciigon pri io, kio estas „espereble nur nepruvita famo“.

Ni kompreneble ne celas, ke oni forigu el la kolonoj de nia gazetaro ĉian kritikon pri esperantaj aferoj. Sed oni bone atentu, ke la kritikoj ne atingu tian gradon, kiu povas esti danĝera por ni. Ni estas ĉirkaŭataj de malamikoj, kiuj kun argusaj okuloj observas nin: ili ofte uzas eĉ la plej malgravan, ofte n e p r i p e n s e f a r i t a n disputon en niaj gazetoj, por fanfarone kaj trogandigante aserti ĉion malbonan pri la Esperantistoj kaj ilia laboro. Do, kolegoj (redaktoroj) esperantistaj estu singardemaj kaj pripensu antaŭ la publikigo, ĉu viaj kritikoj pri okazajoj en Esperantujo kaj a t a k o j al aliaj samideanoj estas j u s t a j kaj vere necesaj.— Tiu ĉi admono ne estas, kiel iu povus eble opinii, voĉo de ofenditoj, serĉantaj protekton ĉe la publiko, sed ĝi estas vortoj ĉerpitaj el la sama artikolo de „G. E.“ „Pli multe da respondeca sento“. — Bedaŭrinde ne direktiĝas laŭ ili eĉ la skribinto mem.

Cetere, se ni volus esti malicaj kaj venĝemaj, ni povus raporti pri l a ŭ f a k t a j detalajoj el la interna vivo de la germanujaj organizajoj (kaj ankaŭ la aŭstriaj), kiuj ankaŭ neniel havas la rajton fanfaroni antaŭ de la mondo pri sia kompreno de esperantismo kaj esti mentoroj de la alinaciaj organizajoj. unuavice ne esti mentoroj de nia Centra Asocio B. U. E.

En la unua n-o 1912 ne rifuzis al si la sama redakcio la ĝuon refoje kalumniomakuli nian esperantistaron en sia raporto pri la pasinta jaro. Aludante Bohemujon, la redakcio preferis silenti pri la sukcesoj de Esperanto ĉe ni kaj trovis tre bezona skribi la sekvantan frazon: „Die Zänkereien in Österreich zwi-

schen den beiden tschechischen Esperanto-Vereinigungen hätten gewiss bei etwas mehr Esperantismus vermieden werden können.“ (La interdisputoj en Aŭstrio inter la ambaŭ b o h e m a j esperanto-unuiĝoj estus povintaj ĉe iom pli multe da esperantismo esti evititaj.) Ni energie protestas, ke iu alkomparu nian Centran Asocion B. U. E. al grupo da kelkaj individuoj *) trompantaj la mondon per grandbuŝa titolo (elektita por la fondita de ili societo, kies celon ili difinis per vortoj „esti kontraŭpezo de Unio, ĝin ekstermi“), precipe ni ne toleros tion de tiuj, kiuj mem havas sufiĉe da balaindajo antaŭ sia propra sojlo.

ESPERANTA MOVADO INTER BOHEMOJ.

Všem svým přátelům doporučujeme, aby se přihlásili za členy místních spolků esperantských. Tím získávají výhod, jichž by jinak dosáhnouti nemohli. Příležitost konversace, spolková knihovna, časopisy esperantské z ciziny, které klub pro své členy odebírá, sleva na různých publikacích (na př. tato revue zasílána jest členům sdružených spolků za sníženou cenu K 2·50 místo 3 K, učebnice za cenu 2 K místo K 2·40) zajisté plnou měrou vynahradí nepatrný příspěvek spolkový. Nehledě k těmto jmenovaným výhodám, podporuje každý přítel naší věci svým členstvím ve spolku morálně celé hnutí propagační, jež v první řadě závisí na spolcích, které bez dostatečného počtu členů nemohou svou činnost podle potřeby rozvinouti. Téměř v každém větším českém městě propaguje Esperanto místní spolek.

Kdo sídlí v místě, kde dosud klub založen n e n í, přihlaš se za člena svazu j e d n o t l i v c ů „Ligo de Bohemaj Esperantistoj“ sídlem v Praze. Za roční příspěvek 4 K jest členům zasílána zdarma tato revue, odznak a knihovna nejnovějších děl esper. (viz seznam nových děl zařazených do knihovny v této rubrice). Adresujte přihlášky redakci „Časopisu Českých Esperantistů“ v Praze II., Dittrichova ulice 7.

V P r a z e ustaven byl r. 1902 první český spolek esperantský v Čechách. Členové dostávají za pololetní příspěvek 2 K zdarma tuto revui (bez revue 1 K pololetně), mají k disposici knihovnu o 500 svazcích, 30 cizích časopisů esperantských a příležitost súčastňovati se pravidelných konversačních večírků, které se konají každý pátek ve spolkové místnosti rest. „u Donátů“ ve Spálené ul. Adresa: Esperanto-Kancelario en Praha II. Vodičkova ul. 38. (Por sekretario de la „Klubo“).

Tamtéž přijímají se přihlášky ke spolku „Bohema Propaganda Societo Esperantista“, jehož cílem jest starati se o šíření Esperanta po stránce propagační: udržováním okružní výstavky, vydáváním tiskopisů, poskytováním všelikých informací a pokynů k pořádání přednášek a zakládání spolků. Roční členský příspěvek 2 K.

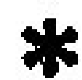
Jmenovaná kancelář ochotně sdělí adresu sdruženého spolku sídlícího v místě, kde tazatel přeje si státi se členem: na příklad: Žižkov (Krásova ul. 30, s-o J. Kopecký); Smíchov (Plzeňská tř., s-o J. Podlipský, drogisto); Libeň (s-o J. Šídlo, Erbenova 859); Ml. Boleslav, Č. Budějovice, Ústí n. L., Hradec Král., B r n o (s-o

*) Vidu: La blindiga Esperantismo.

D. Konečný, Körnerova 17), Kukleny, Nymburk. Písek, Plzeň, Kladno, Praskačka, Louny, Trutnov, Vsetín, Vinohrady (Grupo: Zlatá Koruna, Roudnice; Radvanice-Slezsko (s-o F. Dvorník), Golčův Jeníkov. Tábor. Soběslav. Hrobce. Vídeň (XVIII. Gürtel 61, s-o K. Macháček), Kutná Hora, Semily-Bytouchov, Rakovník. Nový Bydžov. D. Ředice u Holic, Humpolec.

„Ústřední Svaz Bohema Unio Esperantista" sdružuje české spolky esperantistské v Předlitavsku, čímž všichni členové spolků stávají se současně členy ústředí. Příspěvek za své členy (10 hal. čtvrtletně za každého člena) platí spolky pokladně Unie samy. Spolky a jejich členové požívají všech výhod poskytovaných Unií (viz propagační tiskopisy, na př.: slevy na odznacích a na veškerých publikacích Unie i redakce Č. Č. E.) a mají za povinnost zasílati pouze čtvrtletní zprávy o své činnosti. Officielní zprávy spolků jsou zdarma uveřejňovány v „Č. Č. E.". Adresa Unie: Esperanto-Kancelario Praha II. Vodičkova ul. 38.

ČESKÝ KLÍČ ESPERANTA, o jehož II. vydání psali jsme již v posledním čísle loňského ročníku (V.) byl nám zaslán z Londýna, kde jest tištěn, v několika tisících exemplářů, takže můžeme vyříditi všechny objednávky obratem. Cena klíče: 5 hal., 50 ex. 2 K vyplaceně. Adresa: Praha II. Dittrichova ul. 7.

En tiu ĉi jaro ni ricevis jam de diversaj flankoj tre kontentigajn sciigojn por tiu ĉi rubriko. La vintra sezono, kiu sendube estas la plej taŭga por pozitiva laboro, ĉiam gajnas por nia lingvo vicon da novaj adeptoj. Pro ĉiam multiĝanta nombro de kursoj ni raportados pri ĉiuj entreprenoj kiel eble plej mallonge kaj koncerne la amuzojn, aranĝatajn de niaj samideanoj ni citas speciale sole la esperantajn pecojn de la programo.

La urba konsilantaro de Karlín subvenciis la laborojn de nia Centra Asocio B. U. E. per donaco de kvindek kronoj. Ni ĝoje notas ĉi tiun fakton, kiu vicigas la bohemajn urbojn inter tiujn en fremdlando, kiuj same komprenas kaj helpas la propagandan laboron de Esperantistoj.

En la palaco de artoj „Rudolfinum" en Praha malfermis nia bone konata samideano s-o Havelka, eksasistanto de la reĝa akademio en Leipzig, ekspozicion de siaj skizoj kaj laboroj el fako de artista presaranĝo, mandesegnitaj titolornamoj, afiŝoj kaj reklampresaĵoj. Abunda kvanto da plej variaj kaj belaspektaj originalaj skribdesegnaĵoj konvinkis la vizitantojn pri alta artisma grado, kiun atingis nia simpatia amiko. Speciale ni kun ĝojo rimarkis serion da esperantaj tekstoj, kiuj samtempe servis kiel bona atentigilo pri nia lingvo.

Praha. La Esp. Klubo „u Donátů" festis per amika kunveno, okazinta la 9. XII. 1911 en kancelario de B. U. E., la naŭan datrevenon de sia fondiĝo. S-o Ed. Kühnl rememorigis per kelkaj vortoj la unuan tempon de nia movado en Bohemujo, speciale en Praha; poste dum intima amuzo oni aranĝis humoran „paroladon kun lumbildoj" pri zoologio. Nur je noktomezo disiris la amikaro el gastama rondo. — La klubo atentigas, ke la gazetoj elmontrataj en la kafejo „Union" estas ĝia propraĵo kaj petas, ke oni traktu ilin kiel havajon de societo, kiu konservadas ilin en sia biblioteko: oni do bonvolu ne fari siajn rimarkojn

en la teksto. ĉar alie la klubo vidus sin esti devigata rifuzi la disponigon de la gazetoj por publika uzo. — Novaj kursoj de la Boh. Propaganda Soc. komenciĝis en januaro en la kancelario de B. U. E. Estas malfermitaj tri kursoj: elementaj kaj supera, gvidataj de s-oj B. Davídek, Ed Kühnl, J. Pech, A. Zahel. Ĉiu kurso daŭros tri monatojn: kotizajo 2 K.

Do knihovny svazu „Ligo de Bohemaj Esperantistoj“ přibyla díla:

č. 61. G. Török: *Porĉiama Kalendaro* (22 pĝ.):
č. 62. *a)* Balucki-Ender: *Ama bileto*, unuakta komedio (48 pĝ.):
b) Orzesko-Ender: *A. B. C.* (72 pĝ.):
č. 63. W. S. Stoner: *Patrino Anserino* (24 pĝ.):
č. 64. Gen. Sébert: *L'Espéranto et les langues nationales* (24 pĝ.):
č. 65. Čehov-Kotzin: *Du rakontoj* (30 pĝ.):
č. 66. S-ino Vallienne: *La gasto*, duakta orig. komedio (30 pĝ.):
č. 67. Venchieredo-Tellini: *La idilio ĉe la fonto* (32 pĝ.):
č. 68. Feydeau-Doré: *Kial ili estas famaj?* (11 pĝ.):
č. 69 Sieroševski-Kabe: *La fundo de l' mizero* (91 pĝ.):
č. 70. *„La Revuo“*, jarkolekto IV. 1909—10 (576 + 156 pĝ.):
č. 71 *„La Revuo“* jarkolekto V. 1910—1911 (576 + 192 pĝ.):
č. 72. Poruks-Kerkau: *Vakciniuja krono* (30 pĝ.);
č. 73. Th. Cart: *Pri la indoeŭropaj lingvoj kaj Esperanto* (15 pĝ.):
č. 74. *b)* S-ino Hankel: *Sableroj* (91 pĝ.);
c Molière-Velten: *La malsanulo pro imago* (98 pĝ.);
č. 75. Jost: *Esperantista kantaro* (39 pĝ.):
č. 76. Ramuz - de Saussure: *Aline* (138 pĝ.):
č. 77. Dr. Schulhof: *Kion la vivo alportis* (30 pĝ.):
č. 78. *Esperanta psikistaro* (80 pĝ.):
č. 79. H de Balzac-Merckens: *La Vendetta* (120 pĝ.).

Esp. klubo en **Praha VIII.** anoncas publikan kurson por komencantoj en la lernejo „Na Palmovce“, kiu komenciĝis la 19. I. — Pri la kunveno de reprezentantoj de Centra Asocio B. U. E. kaj de la grupo „Verda Stelo“ ni raportos en la sekvanta numero. — En Smíchov aperanta boh. revuo „Rodina“ enhavas regulan esp. rubrikon, redaktatan de s-o M. Bartoš. — En la semajna gazeto „Ohlas od Nežárky“ aperanta en Jindřichův Hradec estas represitaj du felietonoj sub titolo „Ŝlosilo por la internacia organizaĵo“; en ili nia meritoplena samideano s-o inĝ. Hofmann el Smíchov konatigas la legantaron kun la nuna stato de nia movado. — En la 2a n-o de la bohema gazeto „Pravda“ aperanta en Wien publikigis s-o parohestro J. M. Bakalář artikolon pri internacia helplingvo. — En la varietea teatro en Praha ludis sian humoran scenon „La frakasita spegulo“ nia konata samideano s-o K. Schwarz, sekretario de la Esp. Varietea Ligo, kun kiu paroli havis okazon kelkaj membroj de nia klubo.

Esp. klubo en **Kladno**: kurso, gvidata de s-o J. Sídlo el Praha havas 38 lernantojn. Ĉe okazo de la laborista ekspozicio en 1911 vizitis la klubon pli multe ol 30 gastoj el Praha kaj ĉirkaŭaĵo, kiuj estis akceptitaj de la urbestro en la urba domo. La supre nomita s-o havis tiame paroladon pri E. kaj laboristaro. La esperanta sekcio en la ekspozicio, pri kiu ni parolis jam la pasintan jaron estis premiita per diplomo de unua klaso kun rajto presi oran medalon. — En **Mikulovice** ap. Svitavy malfermis s-o faka instruisto Josef Jeřábek en ĉiuj tri klasoj de la burĝa lernejo kursojn devigajn por ĉiuj gelernantoj. Krom la lecionoj por ĉiu aparte

okazas ĉiusemajne leciono komuna, konversacia. Krom tio li aranĝas vesperan kurson por plenaĝuloj, kiujn partoprenas dudek vizitantoj. Kiel profundan intereson por E. havas la adeptoj de s-o Jeřábek pruvas, ke en tiu ĉi ne granda urbo 27 Esperantistoj abonas nian revuon. — Esp. Klubo en **Radvanice** aranĝis la 10. XII. solenan kunvenon kun bohema parolado por festi la datrevenon de naskiĝo de Dr. Zamenhof.

Bohemoj en fremdlando. En Barmen malfermis la 7. de Jan. s-o Maryška du kursojn pri E. por Bohemoj.

KORESPONDANTOJ: *1. Esperanto-Oficejo en *Bagdad*, Turka Arabio (Poste angl.) dez. kor per ilustritaj kartoj — *2. La lernantoj de la liceo en St. Omer dez. kor. kun nefrancaj Esp. Skribu unuafoje al s-o prof. Deligny. bd. Vauban, *St. Omer*, (P. de C.) France. — *3. S-o Jos. Prat, *Tarrassa*, Plaza 19. Hispanujo. — *4. S-o Petr Romanovič Bezrukih, instruisto, Krasnij-Jar. Verhnendinskij ujezd, Zabajkalska obl. Ruslando (int. il. kartojn. kiujn li povus uzi kiel lernilon ĉe la lecionoj de geografio). — *4. S-o Carlos Charrier, Cerrito 48 b *Montevideo*, Uruguay, Suda Ameriko (ĉiam resp.). — *5. S-o Arthur Vermandel. *Borgerhout-Antwerpen*. 72. Borgerhoutstreet. Belgujo (int. poŝtmarkojn). — *6. S-o B N. Alekseev, *Tomsk*, Simonovskaja 28. (il. k.). — *7. S-o T. K. Haseltine, telegrafisto, *Pontefract*, Anglujo (il. k.). — *8. S-o Paul Goris. *Bruxelles* 181. rue Royale, Belgujo (int. poŝtm.) — *9. S-o Ant. Cocks, stud. fil., *Antwerpen*, Tol str. 52. Belgujo (int. il. k. kun marko bildflanke). — *10. S-o In. Serišev. pastro, *Krasnij Jar.*, Zabajk. obl. Verhnendinskij ujezd. Ruslando (il. k.: p. m.). — *11. S-o Lorenzo Margarit, *Tarrasa. Barcelona* Calle Angeles 57. Hispanujo. — *12. S-o David W. Peacock, *Cincinnati*, Ohio 3449. Wilson-ave. U. S. A. (kolektas esp. kuriozajojn). — *13. S-o Methodio Maranhão, advokato, *Goyanna*, Pernambuco, Brazil. — *14. S-o Robert Bartels, *Braunschweig*, poste rest., Germ. (il. k., ĉiam, tuj resp.). — *15. S-o Curtis B. Lore, Danville. Penn'a, U. S. A — *16. S-o Wilhelm Löffler, *Braunschweig*. Pfingststrasse 3. Germ. — *17. S-o Tomás Vibé, artpentristo. *Tarrasa Barcelona*, 42. str. Media del Paseo, *Hispanujo*. — *18. S-o Ing. G. Baire. *Boulogne s. M.* 74. rue des Pipots, Francujo (kolektas glumarkojn eldonitajn ĉe diversaj okazoj, festoj, ekspozicioj k. s.).

DŮLEŽITÉ! Národní Obzor, ve kterém vycházela esp. rubrika, redigovaná z ochoty Ústředním Svazem B. U. E., přerušil náhle další uveřejňování esp. statí. Příčinou toho jest nabídka idisty p. Kajše z Moravy, který reklamoval rubriku tuto také pro bezcenný plagiát Esperanta — Ido. Redakce, chtíc být „neutrální“, vyhověla by jeho žádosti, nevědouc, že hnutí idistické omezuje se na několik osobních přátel jmenovaného propagátora Ida, který, jako Idisté vůbec všude, dovede vetříti se v první řadě tam, kde, dík Esperantistům, získáno pochopení pro naši myšlénku. Redakce „N. O.“, nemajíc prý dosud o věci vlastního názoru, považuje dle všeho ze nejpohodlnější, ignorovati snahy o jazyk mezinárodní vůbec. Proto jest třeba, aby každý přítel naší věci **ihned** zaslal „N. O.“ (Praha II., Jungmannova tř.) **důtklivý pokyn s informací**, že jen dík esp. rubrice stal se čtenářem „N. O.“, a vysvětlil, že bezvýznamnost hnutí idistického nezaslouží pozornosti tisku. Důrazně žádej každý pokračování rubriky pouze esperantské!

UPOZORNĚNÍ.

Nemluvili bychom na tomto místě bez podstatných příčin o měsíčníku „Český Esperantista“, který vycházel do konce roku 1911 vydáván panem Iglauerem (dříve firmou Boháček na Moravě, později firmou Ryšavý v Praze). Všechna dosud vydaná čísla tohoto „esperantského“ časopisu přesvědčivě dokazují, že vydavatelům jedná se pouze o příležitost k urážení našeho Ústř. Svazu B. U. E., jeho funkcionářů i přátel, kterážto příležitost má jim býti zaplacena penězi neinformovaných stoupenců Esperanta, jimž vnucují svůj „orgán“ pod záminkou ukázkových čísel. I ti, kdo vrátili ukázkové (neobjednané!) číslo, jsou dnes takovouto formou upomínáni otevřeným korrespondenčním lístkem o vyrovnání předplatného za celý ročník:

„Vzhledem k tomu, že podala Jste proti upomínací žádosti naší odpor, nezbývá, než abychom podali na Vás řádnou žalobu pro dlužný obnos, který nyní s útratami činí 5·53 K. Ukázkové číslo Jste vzdor výslovnému podotknutí na obálce, že ten, kdo jej do 8 dnů nevrátí, stane se odběratelem, nevrátila, nýbrž ponechala Jste si i veškerá další Vám zaslaná čísla, ale nyní do placení se Vám nechce. Dle naříz. min. spr. 16/č. 1902 Bdw. 34.777 stala Jste se tím odběratelkou i my jsme zákonnému nařízení učinili zadost. Nemáme času se s Vámi o ten nepatrný obnos tahati a proto předáváme celou záležitost advokátovi k vymáhání žalobou. Nechtěla Jste platit jednoduché útraty, zaplatíte tedy ještě advokáta. Nikdo Vás k odbírání nenutil, když Jste nechtěla odbírati, mohli jsme od Vás tolik slušnosti očekávati, že číslo vrátite. S úctou Český Esperantista.“ (Bez podpisu.)

Velice často býváme nyní osobně i písemně žádáni o vysvětlení postiženými obětmi, které v domnění, že naše redakce **„Časopisu Českých** Esperantistů“ takovýmto způsobem vymáhá předplatné, ohražují se u nás proti neoprávněnému chikanování. Upozorňujeme, že nikdy jsme nikoho neupomínali takovýmto způsobem, nikdy jsme nepředali k soudnímu vymáhání ani oprávněné své pohledávky a tím méně neoprávněné! Když zaslali jsme někomu ukázkové číslo, nežádali jsme, aby nám je vracel, a ponechal-li si je, aniž by se stal předplatitelem, nikdy nebyl námi upomínán. Těšilo nás vždy vědomí, že ukázkovými čísly získali jsme alespoň pozornost Esperantu. Víme velmi dobře, že nikdo není povinen platiti za publikace, kterých neobjednal. Nelze bohužel vystříhati se ani v esperantském životě stykům s podnikateli, kteří kladou zájem osobní nad zájem Esperanta. Nemáme nic společného s výše jmenovanou „redakcí“ a „vydavatelstvím“, které vymáhají neoprávněné pohledávky mezi českými Esperantisty způsobem, o němž každý čtenář učiní si náležitý úsudek.

Redakce **„ČASOPISU ČESKÝCH ESPERANTISTŮ“.**

Eldonanto: Ed. Kühnl. Presejo de Národní tiskárna a nakladatelství, společnost s r. o. v Praze.